

#športajmoinberimo: kaj brati, da diši po športu?

1. Leposlovje za otroke

Katy Hudson: Veliko zimsko tekmovanje, *Hiša Knjig, HKZ, 2025*

Prevedla Esther Daniela Kogoj, ilustrirala Katy Hudson.

Slikanica Katy Hudson z naslovom *Veliko zimsko tekmovanje* je zgodba o sovi, ki je navajena biti v vsem najboljša. Medtem ko se njene prijateljice gozdne živali že vse leto pridno pripravljajo na veliko zimsko tekmovanje, sama sploh ni nič trenirala. Samozavestno in vzvišeno meni, da bo s svojo naravno nadarjenostjo osvojila vse lovorike. Živali se pomerijo v različnih disciplinah: gradnji igluja, igranju na ledene sveče, izdelovanju snežnih angelčkov ter smučanju. Pri vsaki disciplini prva mesta zasluženo zasedejo drugi gozdni prijatelji, sova pa doživlja razočaranje za razočaranjem. Ob koncu spozna, da brez truda tudi uspeha ni. Sprva se sooči z žalostjo in sramom, nato pa se odloči, da se bo poboljšala. Prijatelji ji ne zamerijo njenega začetnega napuha in ji ponudijo pomoč. Skupaj z njimi se že spomladi loti priprav na tekmovanje za naslednje leto.

Slikanica otrokom sporoča, da brez vaje in vztrajnosti tudi uspeha ni, hkrati pa jih uči razlikovati med samozavestjo in domišljavostjo ter spodbuja medsebojno pomoč in sodelovanje, kar je ključnega pomena tudi na področju športa.

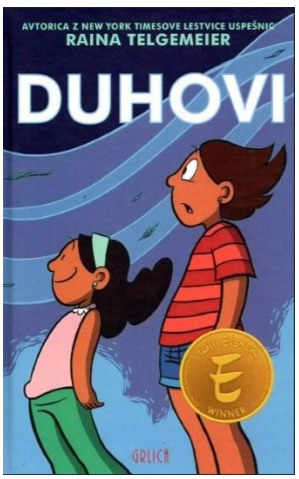
(Vir slike: https://www.galarna.si/veliko-zimsko-tekmovanje-katy-hudson)
Knjiga je dosegljiva v knjižnicah: https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/data/cobib/237300995.
Izposoja kot zvočna knjiga: ne; izposoja kot e-knjiga: ne; nakup možen tudi v zvočni obliki: ne.
Knjigo lahko kupite na spletni strani Emka.si: https://emka.si/products/veliko-zimsko-tekmovanje?gad_source=1&gad_campaignid=14655065738&gbraid=0AAAAAD9LKONkhwHiBGfnlXXviitbiTPoy&gclid=Cj0KCQiA-8XXBhDaARIsADnEOrCN58TGwa5E-6L-f8-30mvjw2rUF7RtfyZir2Uanio2AhUKfHk19JYaAg8TEALw_wcB.

2. Leposlovje za mladino

Raina Telgemeier: Duhovi, *Grlica, 2025*

Prevedel Matej Frece, barve Braden Lamb.

V risoromanu *Duhovi* spremljamo sestri Catrino (Cat) in Mayo, ki se zaradi Mayine bolezni cistične fibroze z družino avgusta

preselijo na obalo, v kalifornijsko mesto Bahia de la Luna. Sveži morski zrak naj bi pozitivno vplival na Mayino bolezen, medtem ko Cat ni najbolj navdušena, ker je s selitvijo izgubila kar nekaj svojih prijateljic. Cat se tako sooči s konfliktom pri sebi, saj noče kriviti mlajše sestrice, vendar ji vseeno ni najbolj prijetno in se počuti sebično.

Cistična fibroza je kronična genetska bolezen, ki lahko zaradi nabiranja goste sluzi vodi v uničenje pljuč. Vpliva tudi na trebušno slinavko, kar lahko povzroči sladkorno bolezen ter na jetra, kar lahko vodi v cirozo. V romanu se Maya zdravi z vibrirajočim jopičem, ki je zasnovan za razgradnjo sluzi v pljučih, z dodatnimi hranili, ki jih dovajajo skozi odprtino v trebuhu med spanjem in dihalno cevko za več kisika. Ker mlajša sestra Maya v Duhovih boleha za pljučno boleznijo, se skozi knjigo močno poudarja pomen dihanja, teka in telesne zmožnosti. Maya zaradi bolezni ne more prosto tekati naokoli ali se ukvarjati s športnimi aktivnostmi, saj hitro ostane brez sape.

Ko sosednji deček Carlos razkrije, da v mestecu živijo duhovi, se radovedna Maya želi z njimi srečati, medtem ko se prestrašena Cat boji soočenja z nadnaravnimi bitji zaradi strahu pred izgubo sestre. Ko se pred praznikom dneva mrtvih Dia de los Muertos zapletejo v resne dogodke, mora Cat premagati lastne strahove.

Praznovanje dneva mrtvih ali Dia de los Muertos je predvsem v Mehiki starodaven običaj, ko v domovih, parkih in na pokopališčih postavijo oltarje, ki jih okrasijo s cvetjem, hrano, fotografijami in drugimi osebnimi predmeti pokojnih svojcev. Ljudje se našemijo in prižgejo sveče.

Mladinski risoromani avtorice Raine Telgemeier so eni redkih, ki v ZDA konkurirajo priljubljenosti mang. Raina Telgemeier je napisala še risoromane *Nasmeh*, *Sestrici*, *Pogum* in *Drama*. Navdih za mesto dogajanja v zgodbi je meglena obala severne Kalifornije, kjer je odraščala, danes pa živi in ustvarja v San Franciscu. S svojimi deli se je uvrstila na vrh New York Timesove lestvice prodajanosti in prejela več Eisnerjevih nagrad, ki so najprestižnejša priznanja v ameriški stripovski industriji, označujejo jih kar za stripovske Oskarje. Risoroman *Duhovi* je postavljen tudi na lestvico najboljših 100 po predlogu Bukle v letu 2025.

(Vir slike:
https://www.knjigoljub.com/product/duhovi/?srsltid=AU7gw4VDu2GL9NIuB0_ot2IhClmlSUTEh0dt5iXEXfSPqx8yOMoA7bOz)
Knjiga je dosegljiva v knjižnicah: https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/data/cobib/245303043?format=hold.
Izposoja kot zvočna knjiga: ne; izposoja kot e-knjiga: ne; nakup možen tudi v zvočni obliki: ne.
Knjigo lahko kupite na spletni strani Knjigarna.net: https://admin.knjigarna.net/izdelek/duhovi/.
Prispevek na Dobreknjige.si: https://www.dobreknjige.si/knjige/duhovi-2/

3. Leposlovje za mladino
Rebecca Ross: Božanska tekmeca, *Mladinska knjiga, 2025*
Prevedla Tajda Liplin Šerbetar.

V fantazijskem romanu *Božanska tekmeca* ameriške pisateljice Rebecce Ross spremljamo osemnajstletno Iris Winnow, mlado novinarko, ki si želi uspeti v časopisni hiši Oath Gazette. Njena največja želja je postati kolumnistka, vendar ji življenje postavlja številne ovire. Njen starejši brat Forest je izginil na vojni fronti, mati pa se zaradi žalosti in odvisnosti od alkohola vse bolj oddaljuje od nje. Za boljšo službeno priložnost se poteguje skupaj z nadarjenim in premožnim sodelavcem Romanom Kittom.

Iris vsak večer na starem pisalnem stroju Alouette napiše pismo pogrešanemu bratu in ga potisne pod vrata svoje omare. Pisma skrivnostno izginejo, vendar ne pridejo do Foresta, pojavijo se v sobi Romana. Ta kmalu ugotovi, kdo je njihova avtorica, in se odloči, da ji bo anonimno odgovoril. Med njima se začne spletati nenavadna vez, ki se iz tekmovalnosti in skrivnostnega dopisovanja postopoma razvije v čustveno povezanost.

V ozadju osebne zgodbe se odvija vojna med bogovoma Envo in Dacrom, ki sta se po stoletjih spanja znova prebudila in začela spopad za prevlado, na obeh straneh pa se zanju borijo ljudje. Iris se po nesrečnem dogodku odpravi na vojno fronto, kjer se mora soočiti z grozotami vojne, negotovostjo, izgubo in vprašanjem, koliko je posameznik pripravljen tvegati za tiste, ki jih ima rad. Avtorica v romanu preplete romantično zgodbo z domišljijskim svetom bogov, magije, vojne in odpira vprašanja o pogumu, družinski povezanosti, žrtvovanju in moči besed.

V zgodbo je vtkana tudi povezava s športom in telesno aktivnostjo. Roman Kitt vsako jutro teče, saj mu tek predstavlja način ohranjanja telesne pripravljenosti in sproščanja. Njegova navada postopoma vpliva tudi na Iris, na vojni fronti jo prepriča, da

se mu pridruži pri teku. Skupna telesna dejavnost postane še ena oblika njunega zbliževanja, hkrati pa poudarja pomen gibanja in skrbi za telesno zdravje tudi v zahtevnih življenjskih okoliščinah.

Božanska tekmeca je prvi del zaključene fantazijske duologije *Začarana pisma* (Letters of Enchantment). Nadaljevanje z naslovom *Ruthless Vows* (v slovenskem prevodu *Krute zaobljube*) nadaljuje zgodbo Iris in Romana. Prvi roman je izšel leta 2023 in istega leta prejel nagrado Goodreads Choice Award v kategoriji najboljše mladinske fantazije in znanstvene fantastike. Leta 2024 je bil nominiran za nagrado Locus v kategoriji najboljšega mladinskega romana.

Rebecca Ross je ameriška pisateljica fantazijskih romanov za mladino in odrasle. Odraščala je v Atlanti, diplomirala iz angleščine na Univerzi Georgia, pred poklicno pisateljsko potjo pa je med drugim delala kot šolska knjižničarka. Med njenimi odmevnejšimi deli so še *The Queen's Rising*, *The Queen's Resistance*, *A River Enchanted* in *A Fire Endless*. Njene knjige so prevedene v več kot trideset jezikov, uvrščajo pa se tudi na lestvice najbolj prodajanih knjig New York Timesa in Sunday Timesa. Danes živi z družino v severovzhodni Georgii, kjer ustvarja nove domišljijske svetove.

(Vir slike: https://mladinska-knjiga.si/knjige/za-mlade/bozanska-tekmeca/)
Knjiga je dosegljiva v knjižnicah: https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/data/cobib/239622147.
Izposoja kot zvočna knjiga: ne; izposoja kot e-knjiga: da; nakup možen tudi v zvočni obliki: ne.
Knjigo lahko kupite na spletni strani Knjigarna.net:
https://emka.si/products/bozanska-tekmeca?_ga=2.192079274.1009677869.1794299148-699214186.1794299148.
Prispevek na Dobreknjige.si: https://www.dobreknjige.si/knjige/bozanska-tekmeca/

4. Strokovno gradivo za odrasle
Daniel Coyle: Skrivnost nadarjenosti: Veličina se ne rodi. Vzgojimo jo., *UMco, 2024*
Prevedel Samo Kuščer.

V knjigi *Skrivnost nadarjenosti* avtor Daniel Coyle piše o nadarjenosti kot o nečem, kar ni pridobljeno ob rojstvu, temveč nečem, kar razvijamo s pomočjo poglobljene vadbe, motivacije ter kakovostnega mentorstva. Skrivnost nadarjenosti temelji na revolucionarnih znanstvenih odkritjih v povezavi z živčnim izolatorjem, imenovanim mielin, ki je ključen za razvoj povsem različnih veščin: od športnih, jezikovnih, do glasbenih. Mielin deluje pri vseh ljudeh, najhitreje pri otrocih, in je neopazen, zaznamo ga le po učinkih. Nastaja kot posledica dejanj oz. električnih impulzov, ki potujejo po živčnih vlaknih in se odziva na ponavljanje.

Avtor se v knjigi sprašuje, kaj je skupnega brazilskim nogometašem, ruskim tenisačicam, sestram Brontë in renesančnim umetnikom? Poda se na raziskovanje različnih uspešnih »žarišč nadarjenosti« na različnih koncih sveta, iz katerih je izšlo več nadarjenih posameznikov, in predstavi znanstvenike, trenerje in učitelje, ki odkrivajo nova orodja za pridobivanje sposobnosti.
Knjigo je glede na ugotovitve razdelil na tri dele: poglobljeno vadbo, vžig in vrhunsko poučevanje, ki so hkrati tudi trije osnovni elementi nadarjenosti. Vsak izmed njih prispeva k razvoju veščine, z združenjem vseh treh pa se začnejo konkretne spremembe.

Pri poglobljeni vadbi izpostavi ključni pomen delanja napak pri učnem procesu. *»Spet poskusi. Ko ti spet spodleti, glej, da ti spodleti bolje.«* (Samuel Beckett) Naniza tri pravila poglobljene vadbe: razkosavanje celote na najmanjše dele in upočasnitev

izvajanja, ponavljanje, ki je neprecenljivo in nenadomestljivo ter občutenje produktivne vadbe, ko je potrebno doseči točko ravnovesja, na kateri začutiš tudi napake, ko se pojavijo. V drugem delu knjige opisuje, kako pride do motivacije za poglobljeno vadbo in kako se vzdržuje s postopkom, ki ga imenuje vžig. Ob obisku žarišč nadarjenosti, je bila zagnanost vedno prisotna in je zagotavljala čustveno gorivo za nastajanje mielina, piljenje veščin in nenehne izboljšave. V tretjem delu knjige se ukvarja z vrhunskim poučevanjem ter iskanjem vrlin vrhunskih učiteljev, ki jih poimenuje »šepetalci nadarjenim«. Učiteljeva ključna veščina je v sposobnosti, da najde optimalno točko na robu sposobnosti vsakega posameznega učenca ter da vedno znova pošilja jasne in ustrezne signale, ki učencu pomagajo do cilja.

Knjiga je zanimiva tako za športnike kot tudi za vse ostale, ki bi radi razumeli, kako se učinkovito razvijajo veščine in spoznali, kako lahko do popolnosti izkoristimo svoje potenciale, če treningu svojih možganov in telesa določimo pravo smer.

Daniel Coyle je ameriški novinar, predavatelj, publicist, dolgoletni svetovalec številnim uspešnim podjetjem in avtor številnih knjižnih uspešnic po izboru časopisa The New York Times. V svojih delih raziskuje, kako se posamezniki in skupine razvijajo, rastejo ter dosegajo vrhunske rezultate in uspehe. Slovenski bralci ga poznajo predvsem po knjigah *Skrivna dirka* o dopinških škandalih, ki jo je napisal skupaj s kolesarjem Tylerjem Hamiltonom, ter knjigi *Skrivnost sodelovanja*, za katero je prejel nagrado za najboljšo poslovno knjigo leta v Sloveniji in tujini.

(Vir slike: https://www.bukla.si/umco/skrivnost-nadarjenosti.html)
Knjiga je dosegljiva v knjižnicah: https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/data/cobib/183548675.
Izposoja kot zvočna knjiga: ne; izposoja kot e-knjiga: ne; nakup možen tudi v zvočni obliki in kot e-knjigo: ne.
Knjigo lahko kupite na spletni strani Knjigarne Bukla: https://www.bukla.si/umco/skrivnost-nadarjenosti.html.

Pripravili: Doris Bubnjić in Bojana Medle, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto

#športajmoinberimo *je program, ki ga koordinira Goriška knjižnica Franceta Bevka v sodelovanju z Olimpijskim komitejem Slovenije – združenjem športnih zvez, Ministrstvom za kulturo, Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje, Zavodom RS za šolstvo, Mestno knjižnico Ljubljana, Pionirsko – centrom za mladinsko književnost in knjižničarstvo, Centrom za poklicno izobraževanje RS in pridruženimi splošnimi knjižnicami v projektu.*